

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עד.

עין משפט
גרי מצוה

(א) ר"מ מ"ח ס' ט'
(ב) חמ"ט דלעיל דף ע"ג.
(ג) (לעיל ס"א).

הגהות הב"ח
(א) ג"מ ל"ב משנה
ולמדינה: (ב) שם ל"ב
דפי ולמדינה: (ג) שם
כאמרא דהא רבין הוא
דנגיד: (ד) ר"ש ד"ה
עשיק עפרא יקר. ר"ב ע"ל
דף נ"ג: (ה) ר"מ ד"ה
הא ור' ולאמכתא ד"ה
קא מתני דטועה כבוד
שלא: (ו) בא"ר ה"ס
הוא דקאמר:

מוסף רש"י
על הכומר של זיתים.
שמתין יחד ככלי מדי
שבתתמו (פוסק"א ח"א).

לאו בידו. שמה לא ימכרוהו לו: דלא לר' ופסיס. מעות של כל
איש ואיש לבד: סיטופסא. חומס שרושמינ התוניס על החביות
של יין שלוקחין הרבה ביחד ומניחין אותן בצואר הצעלים ומוליכין
אותן אחת אחת למכור לתנות ורושמינ אותם לדעת שכל הרשומות
נמכרות: ובאשרא כו' למיקני. שרגילין
לרסוס על מנת שדנדב זה תהא
קנייה לו כלאו משך קני: מחוסר.
שמי מלאכות: פוסק עמו.
ואע"פ שלא יאל השער דהא יש
לו אבל מחוסר שלם כאין לו דמי:
בידי אדם. אם מלאכות שהדבר
מחוסר בידי אדם אפי' מלה הן
פוסק: בידי שמים אפי' אדם אינו
פוסק. דמי יומר דאמיא ויהא בידו
להשלים הלכך כאין לו הוא: משדא
בחסוס. שטוח העומקין בנמה:
ומידרא. לזרוק המון לאמר הידיעה
בנחם ברוח: כגון דשני בנחם ויבש.
דלכמי גדיש קרי ליה: האיכא מידרא.
דכדי שמיא היא שרין רוח שאינה
מזייה: אפי' אדם כנפוסא. ויין
בלע"ז: על העביט. כולה לאותביניהו
לכד ושמואל נקט לה ואיני: מכמר.
הוחס: למידע. לדרין בנח: מנגד.
למזייה: הין אל הכור שלפני הגת:
דפסי ר' חייא. לקמן: על הכומר
של יוסים. דמתן בנחמי: (לעיל דף ע"ג):
מעטן תנא ליה איזה בנחמי בלשון
כומר לומר שכבר נתחממו: כי דשא.
בית הכד של שמן: לפופי. אמולדיר
בלע"ז לשון מלפסין הוולד (שנה דף
קט"ו): שמנגללו לפי מדמו. אם
גדולות אם קטנות ועושה להן בית
קבול: ומשרף. לרפוי בכבשן: כגון
דמלפא ויבש. ואכמי ביניס קרי להו.
לשון בינה מרשק"א שהעפר מגובלת
עם המים: ומידק. לאחר שנסרפו
האבנים הרי הן חמיות שרופות
ומזיחין אותן מן הכבשן ונתנין
בהן מעט מים וזוכרין אותן וידיעות
מאליהן קמח טחון: משראוי לשקטן
בכבשן. משעריס והומין את האבנים
ואת העיס והכל בידו ואין חסר
אלא מלאכת השריפה: דר"א. שרין
שיהא מוכן בידו: בעפר לכן. שאינו
מכניסין אותו אלא מגובל ועשו
ביניס: אבל בעפר שחור. שהוא מזוי
במקומו אין לרין שיהא בידו שאם
אין לזה יש לזה: מני עיילי עפרא.
משעריס המוכר וזכר עפר בנחמו
ועפר שחור היה: עשיק עפרא.
יקר (ו) ואינו מזוי: סמכא דעפריה. דכל
אחד והחור יקבל מי שפרע: לא סמכא
דעפריה. דלמא לא משכח עפרא
וילכח מי שפרע שהוא עלמנו לא
נסמן עליו אלא נתן על הספק:
ימות

הבא א"א בידו. מכאן מקשה ר"מ לפירוש הקונט' דפרק זה
בזכר (פסדה"ן דף קד: וס' ד"ה כ"ג) גבי משחק בקוביא דקאמר
התם דלאו אסמכתא היא ופי' הקונט' משום דהכי דמי אסמכתא כגון
אם אוכיר ולא אעביד וכגון משלים שטרו דגט פשוט (ב"ב דף קס"ה.
והס' דסמין על (א) (לא) דבר כסבור
כל זה בידו לעשות ומירשא כי מתני
אדעתא דלא יהיב (א) לאסמכתא קא
מתני דטועה שלא יבא לרי כך אבל
משחק בקוביא לא סמין אמדי דלא
ידע אי נחא אי לא נחא ואפי"ה מתני
שמע מינה מספיקא גמיר ומקני
והכא משמע איפסא דהיכא ללאו
בידו הוי טפי אסמכתא ונראה לר"מ
דהתם משום הכי לא הוי אסמכתא
דלאג דבעי למיקני גמר ומקני וקשה
לפירוש דבזהב (לעיל דף קמ"ו: וס'ס)
חשיב אסמכתא להיחא דלאו אפי' חזר
כי ערכונו מחול לך ולא אמרי' מנז
דבעי למיקני גמר ומקני ועוד דא"כ
היכי מדמה בפרק זה בזכר (פסדה"ן
דף ק"ה.) להיחא דלאן אחד מהם מיר
דהתם לא שייך האי טעמא ור"מ
בעלמנו חזר בו והנהיב בספר הישר
גבי עובדא דשני שהמרו זה את
זה בפרק בנמה מדליקין (שנה דף ק"ג.)
שהקנו זה לזה דאי לא הקנו ליהדורו
בהו ואע"ג דיש מקומות דקני בלא
קני דבכריס בעלמא כגון בנדה"ן
(דף ק"ה.) נאמן עלי אבא כו' דנאמן
לך מחלוקת וכן (ס'ס) דור לי במי
ראשך דלאן יכול לחזור בו התם דין
הוא שיעיל כיון שיש להם תביעה
זה על זה והם קבלו עליהם כך אם
הדין ולא דמי להיכא שאין לו אום
תביעה והתם ב' זה בזכר (פסדה"ן
דף ק"ה.) גבי מפרישו יוניס משמע
כפי' הקונט' דקאמר וזריכא דאי
קאמר בתולה דעת עלמנו התם (ו)
דקאמר קיי לי גנפשא דידענא טפי
ולכי הוי אסמכתא משמע היכא
דבידו להרווח הויא טפי אסמכתא
ומהך דשמעמין נראה לי דלא דמי
דהכא הויא בידו ולא בידו דאע"ג
דמזוי הוא לקנות מכל מקום כיון
דתלוי באחרים דאם לא יבא למכור
ממי יקנה הלכך לא גמר ומקני אבל
התם דלאן בידו כלל גמר ומקני
וכשהיה בידו מכל וכל כגון אם אוכיר
ולא אעביד אי גזיס לא גמר ומקני
כגון דאמר אשלו אלפא זחי כדלקמן
בפרק המקבל (דף קד:) אבל
אשלו במיטבא דלא גזיס גמר ומקני
ועוד פרי"ט דוקא כי היחא דאם
אני חזר כי ערכונו מחול לך והיחא
דפירקין לעיל (דף ק"ה:) דאם אי אהא
נותן לי מכאן ועד שלם שניס והיחא
דמשלים חשיב אסמכתא כיון דגזיס
שאין מתכוין אלא להסמין חזרו על
דכרו שיאמיניהו אבל משחק בקוביא
ש"י זיתים. וא"מ אמאי לא אמר רבי חייא מילמיה ארישא דעביט של ענבים יש לומר דלאן רגילות למכור ענבים כמו זיתים וא"מ
לשמואל דאמר בידו אדם אפילו מאה פוסק למה לי על כומר יש לומר דכימור הימים מקרי בידי שמים:
וכפ"ר שיחין והברותיה אע"פ שאין זה יש צ"ה. לא מיירי בעפרא דהא מחוסר שלם הוא ואינו פוסק אלא ביניס איירי ומדנקט
האי לשנא דאע"פ שאין לזה יש לזה דנקט גבי פוסקין על עפר שבזק משמע שיש עפר שבזק לביניס וקמ"ל דאע"פ
שאין עפר לקדירות שבזק כיון שיש עפר לביניס חשיב כאלו יש לו ביניס לפסוק לקדירות כשער מוכרי קדירות כולו שביניס לענין
קדירות כעין לקטות למוכרי תבואה אי נמי אפילו אין עפר יכול להיות דחשיב כיש לו לפי שדרך יוצרים דופי מהדדי שיש הרבה מהם:
סי'ב"ר דאמר לו הן י' בוח או הן י' פועתי. אין זה מעמיד מלוה על גבי פירות וס'כין דבמורת מקח נותן לו מעות תמילה ואפילו
מי שפרע ליכא דדעמיהו דאינשי אתרעא וילא כשנותן מעות על מנת לקבל פירות לאחר זמן:

לעזי רש"י
ו"ו [ו"ו] נ"פ.
אמולדיר
[אומילודיר].
מרשק"א [מרישק"א].
ב"ב. סקוה ס"ס ור"מ.

דלמא